

Razne novice.

Cecilijanski kurz. Podučevalnega cecilijanskega kurza, ki je trajal od 12. — 17. t. m., vdeležilo se je 15 gospodov, med njimi nekaj učiteljev, organistev in dva duhovnika (eden goriske in eden ljubljanske škofije). Draštveni predsednik dr. Jarec je s primernim govorom odperl kurz; prisustvovali so razun gg. podučevalteljev takrat še nekteri drugi gg., na pr. kanonik dr. Gogala, mestni župnik Ivan Nep. Rozman, ki se zanimajo za lepo, svetišča božjega dostojno petje. Gg. vdeleževalcem se je na serce položilo, naj bodo vstrajni, naj se nikar ne dajo oplasiti, ker dobra ideja slednjič vendar le zmaga. Gospodje, ki se s podučevanjem žertvujejo, so: Ivan Gnjezda, liturgijo; o. Angelik Hribar, koralno petje; o. Hugolin Sattner (ki je pa že zbog začetka šol odrinil v Novomesto) navod v podučevanji petja, in Anton Foerster, harmonijo. Upati je, da ta praktični poduk ne bo ostal brez vspeha.

„Wiener Abendpost“ pravi, da je naučno ministerstvo ukazalo, da morajo gledé predmetov, ki se predavajo slovenski, vsem učencem rabiti slovenske učne knjige in da vsi učenci morajo iz teh predmetov delati izpite v slovenskem učnem jeziku. Ob jednom izjavlja »Wiener Abendpost«, da so učiteljska državni, ne deželni zavodi, in tako razdeljeni, da je moč vzgajati dosta učiteljev za vsako narodnost; ljubljanski učiteljski sta torej v prvej vrsti opredeljeni izobraževanju učiteljev za slovenske ljudske šole; če se pripravniki s Kranjskega hoté izučiti samo za nemške šole, jim je hoditi v nemška učiteljska zunaj dežele.

Deželni šol. svét na Štajerskem. Udje smo mu za prihodnjih 6 let: dr. Janez Worm, kanonik sekavske škofije; Ignacij Orožen, knez. škofijski svetovalec in ravnatelj bogoslovja v Mariboru; dr. Robert Leidenfrost, evangelijski župnik v Gradcu, in starašina štajerskega starašinstva; dr. France Kronos pl. Marhland in Henrik Noe, šolski svetovalec višje realke v Gradci.

Od ministerstva za uk in bogočastje odobrena šolska knjiga je »Spisje v ljudski šoli«, četrtega popravljenega in po učnih črtézih vredjenega natisa, spisal Andrej Praprotnik, nadučitelj in ravnatelj I. mestne ljudske deske šole v Ljubljani. Ta knjiga ima tri dele. Prvi del obsega spisne vaje (imenovanje, popise, basni in povesti, vezani govor v nevezani besedi, razlaganje pregovorov, poslovič in izrekov, različne izraze in razkladanja). Drugi del ima liste ali pisma (poročilne ali naznanilne liste, prosilne liste ali prosbenice, zahvalnice, čestitke, sožalnice, povabila, posvetovalne liste, opomenice, izgovorne ali opravičevalne liste, odpise in razne liste; pončilo, pisavo ali slog v listih, vnanjo obliko listov, nadpise, naslove). Tretji del kaže opravilne liste in spise (naročilne liste ali naročbenice, okrožnice, izgovornice, prosbenice, zapise in zapisnike, izpiske, pobotnice, vzprijemne, hranilne in vozne liste, odpovednice, nakaznice, dolžna pisma, poročtvene liste, odstopne liste, pogodbe, svedoče, javna oznanila, naznanila po telegrafu (telegrame) in oporoče.

Ta šolska knjiga bode dobro služila našim slovenskim ljudskim šolam posebno zato, ker obsega dovolj razne tvarine, katera se lahko deli posamnim oddelkom in razredom, kakor kažejo učni črtézi. Ugajala bode posebno še ponovljivim učilnicam in učiteljskim izobraževališčem, pa tudi vsakemu, kdor se vadi v spiski. Prodaja jo g. Matija Gerber po 32 kr.

Učiteljske skušnje bodo letos 17. oktobra in naslednje dni. Čas za razglašanje je do 10. oktobra. Na vloge, pozneje došle, se ne more ozir jemati.

Vdovsko učiteljsko društvo je zborovalo 22. t. m. — Ob 8. uri je bila sv. maša v mestni fari sv. Jakoba, pri kateri so učitelji peli »Nedvedovo« latinsko dvoglasno mašo; zasluga za izvrstno izpeljavo gre pred drugim vodji 2. mestne sole g. L. Belarju. — Ob 9. uri se začne zborovanje. Bilo je navzočih okoli 40 učiteljev. Predsednik dr. Anton Jarec prijazno pozdravi navzoče, omenja umerlih 2 udov, Jerneja Štamcerja iz Črnega Verha in Martina Ivanetiča iz Ljubljane. — Zbor vstane naznanovaje svoje žalno sočutje. Dalje omenja, da je vdovsko društvo iz šibkega drevesca vzrastlo v znatno drevo, ki dober sad rodi; premoženja je uže nad 40.000 in podpiranih je bilo 8 vdov in 25 sirot; število udov pa je sedaj po smerti g. Ivanetiča 63. Na dnevnem redu je danes med drugim tudi, naj se zviša podpornina vdovam in sirotam i. dr. — Blagajnik Močnik razjasnuje točke računa, katerega imajo navzoči pred sabo (cf. Tov. l. 17. 1. septembra); omenja tistih, ki podporo dobivajo; 2 uda sta še dolžna na vstopnini in 6 na letnini. — Ker se nihče ne oglasi k besedi, razjasni predsednik še posebej točko 4: »Iz hranilnice vzel 300 gld.« ter pravi, da se je ta denar posodil udom proti poroštvu po 6%, a hranilnica daje le 4%, društvo pri tem ne pride na škodo.

Razpravljajo se potem druge stvari dnevnega reda.

a) Učitelj A. iz H. je dolžan društvu še 25 gl. od tistih 100 gl., ki jih je lansko leto na posodo dobil, — prosi, naj se mu posodi še 75 gl., on podaja zajemno pismo za 100 gl., ki ga je podpisala soproga in porok, ki je tudi letos zanj denarje odraštoval. Posodi se mu za 2 leti; prva polovica se plača o sv. Mihelu 1882, a druga leta 1883 s 6% obresti.

b) Učitelj J. N. iz Šm. na D. prosi podpore, gledé na družinske razmere i. dr. Na predlog g. M. Z. iz D. se mu dovoli 50 gl. podpornine, a le za ta slučaj.

c) V društvo se sprejmó: Valentin Burnik iz Dvora pri Z. Anton Levstek in Janez Pleško iz Idrije; prošnja učitelja J. Cepudra iz Litije se odloži dotlej, da se zadosti formalnosti zarad spričala.

Za vstop se oglasita tudi navzoča učitelja Požar iz Knezaka in Stegnar iz Ljubljane, ki se takoj sprejmeta za uda, ko se skazeta s zdravniškim spričalom.

Zatem pride v obravnavo predlog Govekarja in Vraniča: bodočim vdovam in sirotam naj se poviša pokojnina, oziroma podpornina od 80 in 20 gl. na 100 in 25 gl., a učiteljem v izvanrednih slučajih od 80 do 100 gl. Blagajnik razjasni še enkrat račun in nja posamezne točke, rekoč, da letnina in vstopnina društvenikov znaša 369 gl., a vdovam in sirotam se izplača 1086 gl.; leta 1871 je letnina in vstopnina iznašala 650 gl. in premoženje je bilo tačas v gotovini 713 gl. 64 kr., a v obligacijah 25.950 gl., vdovam se pa potrosilo 186 gl. — ako izdajki rastejo v tem primeru, bode treba v kakih 10 letih vse obresti porabiti za izplačevanje. L. 1870 je društvo povišalo pokojnino od 60 na 80 gl., in podpornino na 20 gl., ako je sedaj zopet povišamo, je mogoče da jo bode v kakih 10 letih treba ponizati. Vname se zivalna debata, katere se vdeležé učitelji: Stanonik, Borštnik, Zarnik, ki nasvetujejo, naj bi se raje od slučaja do slučaja podpornina zvišala, Borštnik, Stegnar in poslednji predsednik sam. Predlog se sprejme z veliko večino, in prihodnji odbor ima nalog, to izvrševati, oziroma dotične paragrafe prenarediti in vladi v potarjenje predložiti. — Zbor izreka zahvalo predsedniku in odboru, ki se vnovič voli, tako, da ostane predsednik prošt dr. Anton Jarec; podpredsednik Andrej Praprotnik; blagajnik in tajnik Močnik. Odborniki so: Borštnik Janez, Čenčič Jernej, Govekar Fran, Kuhar Blaž, Praprotnik France, Tomšič Janez. — V pregledovalce računov se volijo: Belar, Stegnar in Žumer.